

Jackie Bateman

Dorst

Vertaald door Auke Leistra en Atty Mensinga

2014

DE BEZIGE BIJ

AMSTERDAM

Voor Oma Peg en de Minty Lumps

1 LAUREN DOET KLEF

Ik had ook eens een lekker dagje. Het begin was ronduit be-
roerd, met Jessica die zich uitgebreid stond op te maken op
de wc om niet met de kranten te hoeven sjouwen die buiten
op de stoep lagen. Zoals gewoonlijk. De kranten worden elke
ochtend in een grote berg voor de winkel gedumpt, nog voor
wij er zijn. Ons eerste klusje 's morgens is altijd die kranten
naar binnen halen en uitstallen. En dat moest ik zoals altijd
weer in m'n eentje doen, al die stapels aanslepen aan die ake-
lige gele bandjes die ze er altijd omheen doen. En die zo lek-
ker in je vel snijden. Enorme pakken. En alsof dat nog niet
erg genoeg was, verging ik ook nog eens van de pijn omdat ik
Lizzy achter op de fiets had gehad. Die begint ook al groot te
worden, en lang voor haar leeftijd, twaalf jaar, maar goed, nog
even en dan gaat ze puberen, en dan wil ze nog niet eens dood
met haar moeder gezien worden, en zeker niet lachend. Dus
zolang het kan maak ik er het beste van, begrijp je wel?

‘Jessica, kom eens even helpen, wil je?’

‘Ik kom er zo aan, Lauren. Ik ben bijna klaar.’

Klaar waarmee, de zoveelste laag lipgloss aanbrengen? Ik wist dat ze net zo lang zou wachten tot ik klaar was, zodat zij het vuile werk niet hoefde te doen en ze haar nagels niet hoefde te breken of weet ik veel wat voor vreselijks haar zou kunnen overkomen. Ze weet er altijd weer onderuit te komen. Ik liet expres twee stapels voor haar liggen en begon de bandjes van de stapels die ik naar binnen had gesleept alvast door te knippen. Zodra ze de schaar hoorde kwam ze tevoorschijn.

‘Oké, ik ben zover. Zal ik de kranten in de rekken leggen?’

Ze kwam aanwankelen op haar hoge hakken, alles trilde en deinde. Ze had geen bh aan.

‘Er liggen nog een paar stapels buiten, die moeten eerst naar binnen,’ zei ik. ‘Ik heb ze speciaal voor jou laten liggen.’

Met een chagrijnige kop liep ze naar buiten, waar ze enorm overdreven begon te doen omdat ze die stapels zogenaamd niet kon tillen. Ik negeerde haar. Dat kan ik heel goed. Maar ik moet er ook wel om lachen: de eigenaar van de winkel, Derek, steekt echt geen poot uit om bij dat soort dingen te helpen. Het is zijn naam die buiten op de gevel staat, maar we zien hem nauwelijks, behalve als er een kastekort is. Je zou denken dat hij op zijn minst zou helpen met sjouwen, maar dat schijnt niet bij hem op te komen. D. McTavish staat er op het bord: Doet Geen McFlikker, voor al uw kantoorbenodigdheden.

Hoe dan ook, toen de kranten waren uitgestald begon-

nen de vaste klanten binnen te druppelen, op weg naar hun werk, zoals elke morgen. Ik zou je zo kunnen vertellen wat elk van hen koopt, zo voorspelbaar zijn ze. Zelfs Jessica weet het meestal, en die heeft het iq van een vlo. Midden in de winkel staat een rek met kaarten voor elke gelegenheid die je maar kan bedenken, zelfs voor twee mannen die met elkaar gaan trouwen. Er komt 's morgens altijd als eerste een vent binnen die een kaart koopt, een reep chocola en een pakje Marlboro. Elke morgen. Je zou denken dat hij op een gegeven moment wel door de mensen heen was aan wie hij nog een kaart zou kunnen sturen, maar nee. Dan heb je mevrouw Chichester die verderop woont, die koopt de *Daily Mail* en een Snapple op weg naar haar werk bij de ScotMid. Soms krijg ik er een kick van om te zeggen: 'Een Snapple?' of: 'Hier zijn uw Marlboro's', want dan voelen ze zich heel bijzonder, anders had ik natuurlijk nooit onthouden wat ze wilden. Maar vandaag vond ik het alleen maar saai, al die mensen die altijd maar hetzelfde kopen, en deed ik geen moeite.

Maar het werd toch nog wat met deze dag.

Na de ochtendspits kwamen de oudjes voor hun snoep en hun tabak. Word je ook niet vrolijk van, dat zeg ik er meteen bij. Maar daarna kwam er een onbekende man binnen. Ik wist gelijk dat hij degene moest zijn die in het oude huis van Dot Peacock woonde – we hadden een paar weken terug allemaal gehoord dat daar een of andere vent in was getrokken. Het is een schattige cottage tegenover de winkel, met een

hek en allemaal bomen eromheen. Een neef van Jessica had de verhuiswagen gezien toen hij uit de pub kwam. Die was kennelijk midden in de nacht gekomen. Er is al heel wat afgeroddeld over die nieuwe, en wat voor iemand dat wel zou zijn, want nog geen mens hier heeft hem gezien en hij doet ook nooit open. Volgens mij is hij tot op de dag van vandaag de deur niet eens uit geweest. Volgens de een was het een kluizeenaar met een mismaakt gezicht, volgens de ander een zonderling met een bochel en weer een andere slimmerik wist zeker dat het een travestiet was – allemaal flauwekul natuurlijk. Hij blijkt gewoon heel aardig te zijn, en hij ziet er nog goed uit ook. Jessica was net aan het sms'en toen hij binnenkwam, dus ik was hem gelukkig al aan het helpen voor zij haar lange rode nagels als klauwen kon uitslaan.

‘Goedemorgen. U bent zeker degene die onlangs hier tegenover is komen wonen?’

‘Ja, inderdaad, goed geraden. Je mag wel jij zeggen, hoor. Ik ben Oliver.’ Hij kwam recht op me af en zag er van dichtbij nog beter uit. Hij had helaas wel handschoenen aan, zodat ik niet kon zien of hij een trouwring droeg.

‘Ik ben Lauren. Welkom in Dalbegie. Het leven is hier goed-beschouwd zo slecht nog niet.’

‘Het ziet er in elk geval goed uit. Volgens mij ga ik het best leuk vinden hier.’

‘En wat voor krant mag het wezen? Mag ik raden?’ Het was eigenlijk helemaal niet mijn bedoeling om tegen hem aan te

gaan staan wauwelen. Ik ben vreselijk soms, als ik eenmaal aan de praat ben, kan ik niet meer ophouden.

‘Ik lees helaas de *Times*,’ zei hij met een knipoog. ‘Sorry, nou heb ik het al verklapt.’

We bleven een poosje doorpraten. Hij had zo’n welgestelde stem, zo’n stem dat je je afvraagt of het een chique Schot is of een chique Engelsman. Maar waar hij ook vandaan kwam, hij had waarschijnlijk op zo’n school gezeten waar ze cricket spelen en waar ze de jongere jongens hun schoenen laten poetsen. We hadden nog niet eens zo lang gepraat toen Jessica ons onderbrak en zich zo ongeveer op hem stortte zoals ze bij alle mannen doet. Ik ergerde me dood. Ze hing half over de toonbank om hem haar tieten te laten zien en kreeg allemaal inkt van de kranten op haar elleboog. Eigen schuld. Alsof ze nog niet genoeg aandacht krijgt van alle alleenstaande mannen in het dorp. Maar hij keurde haar geen blik waardig, en volgens mij zag ik hem zelfs even zijn wenkbrauwen fronsen, een heel klein beetje. En toen praatte hij gewoon verder met mij. Het was geniaal. Maar kwam de hint ook over? Niet dus, ze ging gewoon door en vroeg langs haar neus weg of hij zin had vrijdagavond in de pub te komen. Je had haar gezicht moeten zien toen hij dat afsloeg. Om je dood te lachen. ‘Nee, dank je, die avond heb ik het druk,’ zei hij. Hij is de hele week nauwelijks buiten geweest. Volgens mij ben ik nu al als een blok voor die man gevallen, en ik ken hem niet eens.

Toen ik thuiskwam, was ik zo ongeveer in extase. Lizzy was

al uit school, ze had haar huiswerk gedaan en water opgezet voor de thee. En ik rook ook toast. Dat vind ik heerlijk als ik uit mijn werk kom. Ze is een hartstikke goeie meid. Ik kan mijn geluk soms nauwelijks op. Ze heeft goddank geen aardje naar haar vaartje, dat is mij wel duidelijk. Ik straalde natuurlijk, en zij wilde meteen weten waarom.

‘Wat is jou vandaag overkomen, mama?’

‘Niks. Ik heb gewoon een goeie dag gehad, meer niet.’

‘Wist Jessica zich een beetje in te houden?’

‘Ja, een beetje.’ Ik voelde me schuldig. Was het echt zo duidelijk dat ik in een goeie bui was? Ik zie er anders zeker doodongelukkig uit als ik uit mijn werk kom. Wat moet ze wel niet van me denken? Ik begon over iets anders. ‘Wat heb je vandaag op school uitgespookt?’

‘We hadden proefjes met scheikunde en Simon Travis heeft zo’n beetje het halve practicumlokaal in de fik gestoken.’

‘Wat een ezel is het ook. Ik begrijp niet waarom je nog bevriend bent met die jongen.’

‘Hij is wel cool,’ zei ze. ‘Het was maar een ongelukje, hoor.’

Ja, zal best. Ik wil wedden dat die leraar er heel anders over dacht. We gingen in de keuken zitten en bakten eieren en roosterden nog wat brood. We namen wit brood zoals mijn moeder ook altijd deed toen ik nog klein was, met boter die d’r aan alle kanten af droop.

‘Oma Mac maakte dit ook één keer per week voor mij. Ik vond dat altijd het lekkerste.’

‘Ik ook.’ Lizzy doopte een stuk toast in haar ei. Het eigeel stroomde alle kanten op.

‘En met echte boter, hè, niet van die margarinerotzooi.’

‘Dat kwam bij oma Mac natuurlijk niet op tafel.’

Britain's Next Top Model was op tv. We gingen naast elkaar op de bank zitten met een dienblad op schoot, peper en zout op het uitklaptafeltje, en keken er samen naar. Maar toen ze de laatste tien modellen kozen, keek ik naar haar gezicht. Ze zag er nog zo jong uit, nog zo onschuldig vergeleken met die beauty's op de buis. Ik vraag me af of je ooit ophoudt met je zorgen maken over je kinderen. Dat kan ik me niet voorstellen, niet zolang er jongens als Simon Travis rondhangen. Die jongen is een bron van ellende. Ik ken zijn moeder wel. Die gaat op vrijdagavond meestal naar het dorpshuis met haar vriendje van de week en met wie die maar op sleeptouw heeft, meestal aso's met een matje. Ze ziet er altijd uit alsof ze nodig haar haar moet wassen en stinkt naar goedkope parfum. Om de paar dagen komt ze in de winkel om Rothmans-sigaretten te kopen. Ze ziet er altijd uit alsof ze de hele nacht heeft doorgehaald. Haar man is er jaren geleden al vandoor gegaan en ik wil wedden dat Simon 's avonds heel vaak alleen wordt gelaten, daarom kan hij ook ongestraft over straat zwalken in zijn smoezelige parka, terwijl andere kinderen van zijn leeftijd al lang in bed liggen.

Ik keek nog eens naar Lizzy. ‘Hij is toch niet je vriendje, hè?’
‘Wie?’

‘Simon Travis.’

‘Mam! We zijn gewoon vrienden, meer niet. Ik wil niet eens een vriendje, godsamme. Doe niet zo achterlijk.’

Ik ging er verder niet op door. Ik kan haar toch moeilijk verbieden om op school met andere kinderen te praten. Mijn Lizzy lijkt nog te jong voor vriendjes, maar naar wat ik in de kranten lees kun je nooit helemaal zeker weten wat er allemaal speelt. Kinderdisco’s en tienerzwangerschappen en noem maar op. Schijnbaar lopen ze in Londen op hun tiende al in Versace en met Louis Vuitton-tassen. Maar goed, dat zullen ze zich daar wel kunnen veroorloven. Toch lijkt het mij niet goed.

Voor we naar bed gingen maakte ik vlechtjes in Lizzy’s haar. Dan heb je ’s morgens allemaal golven in je haar, dat staat ontzettend mooi. Dat is het enige goeie dat ze van Rob heeft: zijn dikke blonde haar. Niet dat steile bruine piekhaar van mij. Ze heeft het haar van een engel, echt waar. Toen ik klaar was met vlechten bleven we nog een poosje samen op haar bed zitten. Haar ogen glinsterden toen ze me alles vertelde over een of ander natuurkundeproject waar ze op school mee bezig was geweest. Ik luisterde eigenlijk niet naar de details, omdat ik haar zo prachtig vond. Zij merkte het ook wel en ze stopte halverwege haar verhaal en sloeg haar armen om me heen.

‘Is alles wel goed, mam?’

‘Je bent zo mooi, wist je dat?’

‘Kom op, zeg, niet zo klef. Er is vandaag iets gebeurd, dat zie ik heus wel.’

Ze had gelijk. Er was vandaag inderdaad iets gebeurd, en het was alweer een hele tijd geleden dat ik dat kon zeggen. Ik ben nota bene verliefd geworden. Sinds Rob weg is heb ik nauwelijks aan mannen gedacht, laat staan dat ik naar een man heb gekeken. Ik heb drie jaar lang alleen maar televisiegekeken, maar dan bedoel ik wel mijn eigen programma's. Geen voetbal of van die stomme Formule 1-wedstrijden. Ik heb wel mijn vrijdagavonden in het dorpshuis, dat wel, maar dat is met de meiden. Het is niet zo dat ik dan achter de mannen aan zit, verre van dat. Zo af en toe vraagt een of andere vent weleens of ik iets van hem wil drinken, of misschien met hem zou willen dansen, maar tot dusver heb ik nog nooit een van die mannen interessant gevonden. Ik ken de meeste mensen in het dorp en de keus is niet groot; lelijke mannen genoeg, dat wel. Een paar weken geleden was er een nogal hardnekkig, een vriend van iemand uit Edinburgh. Om een of andere reden zag die mij wel zitten. Hij vroeg me de hele tijd ten dans. Maar ik had net zo'n lol met de meiden en ik had geen zin om spelbreker te zijn. Ik zei telkens: 'Ja, straks', maar hij liet zich niet zomaar afschepen. Maggie van het café zei dat ik maar eens ja moest zeggen, dat het best een aardige vent was, waarop ik zei dat ze dan zelf maar met hem moest gaan dansen.

Wat ze prompt deed. En nog veel meer ook, hoorde ik later.

‘Niks bijzonders, mijn engel.’ Ik gaf Lizzy een kus op haar voorhoofd en stopte haar in. ‘Ga maar lekker slapen, jij.’

‘En maak je maar geen zorgen, ik kom er heus wel achter,’ zei ze.

2 OP DE UITKIJK MET OLIVER

De celdeur viel voor de laatste keer achter me dicht. Ik was vrij. De bewaarder, Maurice, liep met me naar de trap. Onderweg rammelde iedereen bij wijze van afscheid met zijn kopje. Ik was niet bijzonder geliefd in de bajes, maar ik kende de spelregels en ik had respect verworven.

‘Nou, Oliver, succes, en hou je gedeisd, hè.’ Maurice knikte kortaf en liet me binnen in het grote kantoor.

‘Doe ik, en bedankt, hè.’

Mijn gedrag was onberispelijk geweest, althans voor het oog. Ik pakte mijn persoonlijke eigendommen van de witte tafel, waaronder het horloge van mijn vader en wat kleingeld, en vertrok met het overweldigende gevoel dat ik een grootse prestatie had geleverd. Ik had het overleefd, ik kon mijn oude leven weer oppakken.

De waarheid gebiedt me te zeggen dat mijn leven wordt overheerst door een duister verlangen. Het is er altijd, een verschrikkelijke aandrang om te heersen, om de touwtjes in

handen te nemen en te houden. Ik had het gevoel dat ik zowel geestelijk als lichamelijk weer op vrije voeten was, en het vooruitzicht dat ik mijn begeertes weer de vrije teugel kon geven was ondraaglijk opwindend. Toen ik de gevangenis in Inverness uit kwam, liep ik moederziel alleen bij dat kille, grijze gebouw weg. Ik had geen thuis waar ik heen kon, geen familie bij wie ik langs kon gaan, en welbeschouwd ook geen vrienden. Vrij man zonder verplichtingen – en zo moet het.

Ik koos ervoor om in Dalbegie neer te strijken na slechts drie andere dorpen te hebben bekeken in het net van A-wegen dat tussen Inverness en Aberdeen is uitgeworpen. Er ging alleen een heel smal weggetje naartoe en het had hoegenaamd niks waar drommen mensen, toeristen, wandelaars of ander volk dat ik niet kan uitstaan op af zou kunnen komen. Er was geen kasteel om op de foto te zetten, en er waren ook niet van die tuinen waar oude mensen zo graag een bezoekje brengen. 'Ja, laten we op dat bankje gaan zitten, voor ons uit gaan zitten staren en kopjes slappe thee drinken.' Aan de andere kant was het ook weer niet te klein; er was een High Street en er waren flinke woonwijken – het soort uit zijn voegen gebarsten dorp waar ik zonder al te veel moeite een onopvallend bestaan zou kunnen leiden. In Dalbegie vond je alles wat mij altijd aan de Schotse Hooglanden bevalen had. Het landschap was ruig, met overal het paars van scherpe distels, en de verwrongen takken van de eik staken er majestueus en massief boven de door de wind geselde chaos uit. Er hing iets in de lucht wat

aan alle kanten door mijn huid heen drong, een ijzige scherp-
te die ik voelde tot in mijn merg. Het had iets waanzinnig ver-
frissends: ik was gelouterd en er helemaal klaar voor om weer
te leven.

Afgezien van de stimulerende atmosfeer hadden de Hoog-
landen nog een andere uitstekende eigenschap: de huizen
waren er betaalbaar. Mijn schamele spaarcenten waren toe-
reikend om een cottage te kopen met onberispelijk metsel-
werk. Het huis was oud, maar het had niks bouwvalligs, niks
haveloos, elke steen lag nog op de andere. Het keek uit op een
pleintje met in het midden een vluchtheuvel met een ijzeren
hekje eromheen – zo’n vluchtheuvel met bloemetjes die ver-
zorgd worden door onzichtbare hoveniers. De bloemetjes
stonden keurig gerangschikt op kleur: stroken wit en rood in
het gras, met in het midden een roze ring. Popperig en kneu-
terig, maar om een of andere reden stoorde ik mij er niet aan.
Het voelde goed.

Voor ik erin trok had ik bedongen dat ik alleen te maken
zou hebben met de makelaar zelf, niet met de bewoners, en
dat ik het huis op een onchristelijk tijdstip kon bekijken. De
verkopende partij leek daar graag mee in te stemmen. Die wil-
de natuurlijk snel geld zien. Niet veel later nam ik er mijn in-
trek, in de kleine uurtjes, uiteraard: ik laadde de wagen in het
donker uit. Ik was aan het donker gewend – het donker was
mijn metgezel, mijn ogen zagen alles. Het was stil op straat,
het hele dorp was diep in slaap. Het was heel rustgevend en ik

was ook snel klaar, wat niet zo raar is als je bedenkt dat mijn bezittingen in acht verhuisdozen pasten en mijn meubeltjes al bezorgd waren. Ik hield niet van rommel. Toen ik klaar was, stond ik in de keuken, voor in het huis, terwijl het eerste ochtendlicht door de ramen naar binnen kroop. Boven de oude porseleinen gootsteen was een raam met een fraai uitzicht op de tijdschriftenwinkel aan de andere kant van het pleintje. Als ik daar stond te kijken, zag geen mens me.

De eerste twee weken hield ik de gordijnen dicht en de deur op het nachtslot. Ik at blikvoer, en heel veel pasta. Ik wilde niemand ontmoeten tot ik er klaar voor was. Van de make-laar had ik gehoord dat de vorige bewoonster, ene mevrouw Peacock, meer dan veertig jaar in dit huis had gewoond alvorens dood te gaan. Ik had wel enige nieuwsgierigheid van de burens verwacht naar de nieuwe bewoner van haar huis, maar toen er op de allereerste dag werd aangebeld schrok ik me toch nog wild. Ineengedoken op de vloer bij de voordeur luisterde ik.

‘De gordijnen zijn allemaal dicht.’

‘Ja, maar het is al bijna middag, hij zal toch al wel op zijn?’

‘Hij zal wel weg zijn. Hoewel, zijn busje staat er wel. Zullen we even in de Dalbegie Dram gaan kijken?’

‘Ja, daar zit hij natuurlijk. Voor zijn eerste pint.’